

Generende støj på kontoret

Kontormiljø 2014

Per Møberg Nielsen

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Møberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

1. Hvornår er man generet af lyd
2. Rumakustik - dansk Lovgivning
3. Støjdæmpning - hvad kan man gøre?

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Møberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

Dårlig lyd

1. Høreskadende
2. Generende

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Møberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

Sammenhængen:
Arbejds karakter
Behov for koncentration
Behov for kommunikation
Behov for vidensdeling
Psykisk arbejdsmiljø

Individuelle forhold:
Høreevne
Forventninger
Sproglige ressourcer, mv.

Målbare størrelser:
Niveau
Efterklangstid
Frekvensindhold
Tidsforløb, mv.

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Møberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

Kontorer

- Kontorlandskaber
- Storrumskontorer
- Åbenplankontorer
- New Office
- New ways of working

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Møberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Møberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

Storrumskontorer

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

Positiv og negativ tilgang

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

Positiv tilgang:

- Vidensdeling
- Teamwork
- Fleksibilitet

+ Spare dyre kontor m²

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

Negativ tilgang

Open-plan offices were devised by Satan in the deepest caverns of hell
They're bad for concentration, motivation, stress – and they don't even make it easier for employees to communicate, new research indicates

Oliver Burkeman
Follow @oliverburkeman Follow @GuardianUS
theguardian.com, Monday 18 November 2013 15:00 GMT
Jump to comments (258)

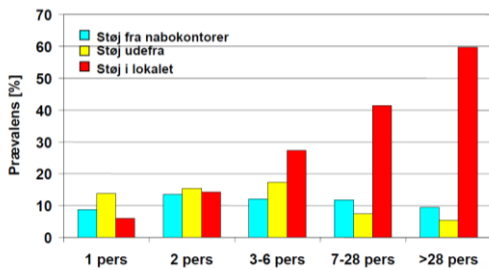
Almost 60% of cubicle workers and half of all those in fully open-plan offices cited lack of sound privacy as a frustration. Photograph: Getty

In case you still needed persuading that open-plan offices were devised by Satan himself in one of the deepest caverns of hell, the Harvard Business Review delivers into new research showing just how frustrating people find them – and just how paltry, on the other side of the scale, are the benefits they bring. Using data from surveys of 42,700 American office workers, researchers Jungsoo Kim and Richard de Dear conclude that it's

Kontormiljø 2014 • Per Moberg Nielsen

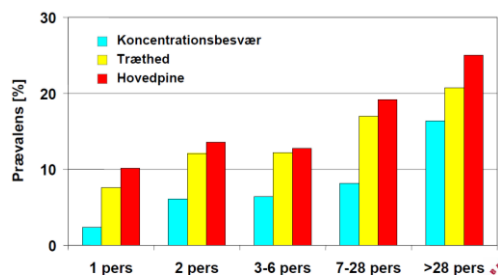
Støj

2300 ansatte deltog
Pejtersen NFA 2006

Almene symptomer

2300 ansatte deltog
Pejtersen NFA 2006

NFA:

Konklusion

- Støj er et problem i mange storrumskontorer
  - Ringende telefoner og andres samtale
- Manglende privathed
- Sociale relationer kan forværres
- Reduceret jobtilfredshed og lavere produktivitet

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

Konsekvenser af støj på storrumskontorer (videnskabelige undersøgelser):

Kim & de Dear: (42.700 undersøgte)

- generel stigende utilfredshed
- øget forstyrrelse
- tab af privathed
- mindre interaktion

Jahncke et al.:

- mindre arbejdsevne
- mindre motivation
- mere træthed

ISO 3382-3

- kognitiv arbejdsevne reduceres i storrumskontorer

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

Det grundlæggende problem i diskussionen og undersøgelserne er, at man ikke diskuterer arbejdet – altså situationen.

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

Hvad kan vi gøre ved det?

1. Kontortype og layout
2. Akustik
3. Indretning og møblering
4. Organisering af arbejdet
5. Kultur og leveregler

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

1. Kontortype og layout

Arbejdspladserne tilpasses arbejdet

Prioriteres:

Kommunikation eller Koncentration

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

1. Kontortype og layout

Kommunikationsarbejdspladser

Kraftigt akustisk dæmpede

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

1. Kontortype og layout

Koncentrationsarbejdspladser

Storrumskontorer med blandet aktivitet er ikke velegnede til koncentration og fordybelse

Bør gennemføre akustisk projektering, der bl.a. prioriterer privathed og afstandsdæmpning

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

1. Kontortype og layout

Sidde sammen med dem, som man har et naturligt arbejdsfællesskab sammen med

Andre opleves ofte som forstyrrende – unødigt støj

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

1. Kontortype og layout

Alternative separate rum:

- Stillerum – rum til fordybelse og koncentration
- Små mødelokaler
- Telefon rum
- Projektrum
- Sociale øer eller cafeer
- Kopi – printer o.lign
- .

Nogle siger: 1 stillerum pr. 10 ansatte

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

1. Kontortype og layout

Afstand – afstand – afstand imellem arbejdspladser

Gangarealer

- Adskilt fra arbejdspladser
- Tæppebaner

Tekniske hjælpemidler

- Mobil tlf
- Bærbare computere

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

1. Kontortype og layout

Jeg tror:

Næste generations kontorarbejdsplads – efter storrumskontorer:

Kontorindretning tilpasset produktionen - "Kontorlommer"

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

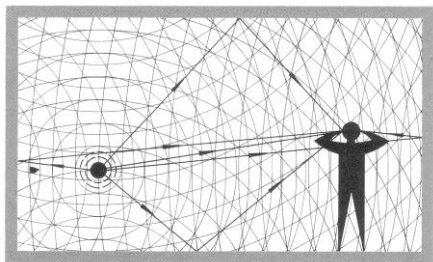
2. Akustik

Refleksioner
- grundlæggende om rumakustik

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

2. Akustik

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

2. Akustik

Stor betydning, hvad der er på loft og vægge

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

2. Akustik

Absorptionsareal - efterklangstid

Absorptionsareal
Sammenregning af geometrisk areal og
overfladernes akustiske funktion
- måles med "tommestok"

Efterklangstid
Rummets samlede akustiske "resultat"
- måles med lydmåler

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

2. Akustik

Hvad siger loven?

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

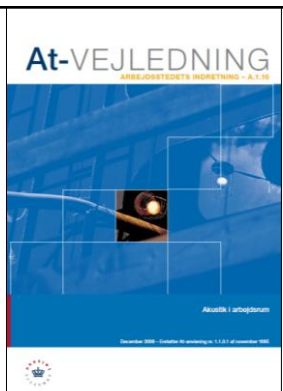
2. Akustik

Støjbekendtgørelsen nr 63

§ 9.

Stk. 2. De akustiske forhold skal være tilfredsstillende.

Bør <-> skal

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

2. Akustik

Reglerne

Arbejdstilsynets mindste krav:

- Flerpersonkontorer
- Under 300 m³: A mindst 0,8 x gulvarealet.
- Over 300 m³: A mindst 0,9 x gulvarealet.

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

2. Akustik

Akustiklofter

- Mineraluld $\alpha = \text{ca. } 1,0$
- Gips $\alpha = \text{ca. } 0,6$
- Metal $\alpha = \text{ca. } 0,6$

(ved 1 KHz)

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

2. Akustik

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

2. Akustik

SBI-anvisning 230

Forslag til projekteringsværdier for kontorbyggeri

- I flerpersonkontorer bør absorptionsarealet A være større end $1,1 \times$ gulvarealet

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

2. Akustik

Rumakustik - konklusion

1. Gode rumakustiske forhold er en forudsætning for at skabe gode lydforhold
2. Lovgivningen retter sig mod de rumakustiske forhold
3. Lovens mindstekrav sikrer ikke optimale akustiske forhold
4. Ved nybyggeri bør projekteringsværdierne i SBI-anvisning 230 anvendes

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

2. Akustik

Vægge

Mindst 10 – 15 % absorption på vægge

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

2. Akustik

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

2. Akustik

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

2. Akustik

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

2. Akustik

Gulve

Absorption:
Beton – træ – linoleum --- lige dårlige

Tæpper virker afhængig af luven
Robust kortlvet tæppe: $\alpha = 0,1 - 0,2$

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

Gulve

Trommelyd:

- Træ
- Beton
- + Linoleum
- + Tæpper
- Evt. tæppebaner

Tænk på rengøring

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

Møblering

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

3. Møblering

Skærme - 2 funktioner

Afskærme lyden fra en arbejdsplads til en anden

- Så store som mulig
- Højere end sigtelinjen – Helst 2/3 af lofthøjden, anvend evt. glasovertykke

Absorption så tæt på arbejdspladsen som muligt

- Mineraluld mere end 6 cm beklædt med lydtextil
- Stor forskel i kvalitet – meget bras!!!!

Absorberende loft en forudsætning

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

3. Møblering

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

3. Møblering

- Bogreoler
- Beklædte reoler
- Absorberende skabe
- Gardiner
- Bløde møbler

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

Støjklider

Telefoner
Kaffemaskiner
Print
Ventilation
Døre, der smækker

Maskering med akustisk parfume – ingen god ide

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

Adfærd

Personrelaterede forhold
- den direkte kontakt imellem kolleger

- Leveregler
- Vaner / kultur
- Omgangsformer
- Uformelle aftaler
- mm.

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

4. Leveregler

Nogle er glade for regler - andre ikke

Man skal tage hensyn
men
det er også en gene, at man skal tage hensyn

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

4. Leveregler

Eksempler på diskussionsemner

- Må man synge fødselsdagssang?
- Spise ved mødebordet?
- Skal man gå ind i et andet lokale når man taler i telefon?
- Kan man bede de andre om at dæmpe sig, når man selv grinede højt i går?
- Hvordan markerer vi, at vi ikke vil forstyrres?
- Hvad forstyrrer?
- Hvordan kan vi undgå eller nedbringe forstyrrelserne?

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

4. Leveregler

Eksempel 1:

Telefoner skal ringe lydløst/brumme (mobiltelefoner) eller have en lav ringetone (Cisco)

Telefonsamtaler foregår i lavest mulige stemmeleje og det er ok at give dæmpetegn til hinanden, hvis stemmen er for høj

Når du beder en kollega om at dæmpe sig, så gør det venligt og med respekt

Når du bliver bedt om at dæmpe dig, så tag det ikke personligt

Samtaler i mobiltelefon foretages så vidt muligt væk fra arbejdsområder og i lavt stemmeleje

Vi taler generelt så dæmpet som muligt

Vi taler stille og kort og går hen til den, vi taler med – afstand er alfa-omega i støjreduktion!

Vi hilser afdæmpet god morgen og farvel!

Længerevarende samtaler tager vi i et mødelokale eller andre steder væk fra arbejdsområder

Når vi går til og fra elevatorerne, taler vi dæmpet sammen

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

4. Leveregler

Eksempel 2:

- Faste telefoner må kun ringe én gang med lav tone
- Viderestil telefonen, hvis du ikke er på din plads
- Gå i caféen, hvis du skal snakke med en kollega
- Tal dæmpet
- Spørg ikke om noget, du selv kan finde ud af
- Det er godt at bede andre dæmpe sig, hvis det forstyrrer

Kontormiljø 2014 • Teknologisk Institut • 05.11.2014
Per Moberg Nielsen • tlf 2886 0200 • pmn@akustikaps.dk

